

Ochrany zákona z 26. dubna 1923 č. 86 Sb. domáhá se bývalá vlastnice domu, v němž jest byt, o který jde, a to jako taková, nikoli jako nájemnice.

Soud první stolice návrh povinné strany na odložení exekuce zamítl z důvodu, že bývalé vlastníci domu nepřísluší uvedená ochrana, rekursní soud rozhodl, že zmíněná ochrana vlastníci domu přísluší. Ale právnímu názoru rekursního soudu nelze přisvědčiti.

Dle § 1 cit. zákona přísluší ochrana v tomto předpisu uvedená jen tomu, kdo místností, které mají býti nuceně vyklizeny, obývá na základě nějakého práva. To nelze říci o vlastníku domu, jenž prodav dům, zavázal se do určité lhůty z něho se vystěhovati, neboť právo jeho, podle kterého v domě bydlil, zaniklo se zánikem jeho vlastnictví. To soud první stolice ve svém usnesení správně postřehl a správně odůvodnil; proto postačí poukaz na toto jeho, věci i duchu zákona vyhovující odůvodnění řečeného usnesení.

Rozhodnutí nejv. s. ze 4. pros. 1923 č. j. R I 1023.

Dr. J. Kautský.

Příspěvek k čl. 25. odst. 2. obch. zák. Převede-li kupec svůj obchodní závod na jinou osobu a nedá-li změnu vyznačiti v obchodním rejstříku, ručí třetí osobě na závazky svého nástupce, nedokáže-li, že tato o převodu věděla.

Žalobce K. domáhá se žalobou ze dne 29. března 1922 zaplacení částky 1253 Kč 16 hal. csc. za dovoz cihel a uhlí, který konal v říjnu 1921 pro závod cihlářský k vyzvání splnomocněného cihlářského mistra F. z důvodu, že žalovaný R. st. jest knihovním spoluvlastníkem závodu cihlářského (spolu s osobou třetí) a jeho firma jest zapsána v rejstříku obchodního soudu.

Žalovaný namítá, že mistr F. není jeho zřízencem ani plnomocníkem, nýbrž jeho syna R. ml., který ho sám převzal do svých služeb a který provozuje tento závod cihlářský již od let a to od 1916, a připouští, že jest zapsán (žalovaný R. st.) jako majitel firmy v rejstříku obchodního soudu, a firma jeho dosud z rejstříku vymazána není.

Soud první stolice žalobu zamítl z těchto důvodů:

F. jest cihlářským mistrem v cihelně v M., již od 15. dubna 1921 a jako takový vede celý závod. Do služeb byl přijat nikoliv žalovaným, nýbrž R-em ml., od něhož také dostává při-

kazy a služné a od něhož byl také zmocněn vyřizovati menší dodávky a objednávky samostatně.

Vzhledem k tomuto svému postavení požádal F. někdy v srpnu nebo září 1921 žalobce, aby pro cihelnu v M. dovezl cihly z cihelny do L. B. do nádraží, a nazpět aby přivezl pro cihelnu z nádraží v L. B. uhlí, při čemž s ním ujednal úplatu shora uvedenou.

Žalující skutečně tomuto vyzvání vyhověl a dal F-ovi účet za příslušné dovozy a F. zaslal tento účet R-ovi ml.

Při této příležitosti, když žalobce účet odevzdával, prohlásil mu F., že účet ihned pošle R-ovi ml.

Ještě dříve nežli žalobce podal účet, žádal F-a zda-li by mu nemohl vyplatiti peníze za příslušné dovozy a F. upozornil žalobce, aby si podal účet za povozy, že ho zašle R-ovi ml.

Cihelnu v M. vede R. ml.

Tytéž okolnosti plynou z výpovědi svědka R. ml., který ještě potvrdil, že účet žalobcův, který mu svého času F. zaslal, vrátil F-ovi s tím, aby byl opraven a přepsán na jeho jméno, avšak F. vrátil později svědkovi dopis bez žádané opravy.

Svědka R. ml., potvrdil také, že od roku 1916 vede cihelnu ve vlastní režii a že od července t. r. jest i majitelem firmy zapsané v obchodním restříku.

Dále potvrdil, že cihlářského mistra F. vyzval, aby zjednal povozníky k odvážení cihel z nádraží v L. B. a že pokládal za samozřejmé, že příslušné účty bude hradit sám.

Vzhledem k uvedenému nabyt soud přesvědčení, že F. jednal jako zmocněnec R-a ml., nikoliv žalovaného, že žalovaný se žalobcem v žádném obchodním spojení vůbec nebyl, a žádný příkaz k odvážení cihel a dovozu uhlí F-ovi nedal.

O té okolnosti zajisté žalobce věděl, neboť F. ho upozornil při přijímání účtů za povozy, že účet zašle R-ovi ml., a není myslitelné, že by z právního jednání mezi F. a žalujícím ve smyslu § 1017 obč. zák. mohly vzejíti práva a povinnosti mezi žalovaným a mezi žalobcem, a bylo proto žalobu zamítnouti.

Výrok o útratách spočívá v § 41 c. ř. s.

Soud druhé stolice potvrdil rozsudek první instance z těchto důvodů: Odpor mezi zjištěním rozsudku a spisy spatřuje odvolatel v tom, že soud své stolice na základě výpovědi svědka F. vzal za prokázáno, že F. byv požádán žalobcem o zaplacení dovozů, vyzval žalobce, aby si podal účet, s podotknutím, že účet zašle R-ovi ml., a dále že obdržev

pak účet od žalobce opětně prohlásil, že jej ihned pošle R - o v i m l.

Toto skutkové zjištění kryje se však přesně se seznáním jmenovaného svědka. Okolnost odvolatelem zdůrazňovaná, že totiž F. později dal žalobci, — když se tento zaplacení chtěl domáhati, — adresu na žalovaného — neodporuje nikterak skutkovému zjištění výše uvedenému a je proto tato výtku úplně bezdůvodnou.

Soud odvolací osvojiv si podle § 488 c. ř. s. bezvadně provedená skutková zjištění shledal, že soud první stolice posoudil věc po zákonu zcela správně.

Z výtěžku řízení plyne, že F. objednal pivozy u žalobce ku příkazu a jako zmocněnec svého zaměstnavatele R-a ml.

Byl tudíž tímto jednáním založen právní poměr jedině mezi žalobcem a R-em ml., poněvadž dle ustanovení § 1017 obč. z. plnomocník představuje plnomocněnce. Je tudíž nepochybné, že práva a závazky vzešlé z této smlouvy týkají se mohou jedině zmocnítele R-a ml. a nikoli žalovaného, který na jednání tom vůbec účastněn nebyl.

Poukaz odvolatele na ustanovení čl. 25 obch. z. není případný; vždyť žalobce neprokázal, ba ani netvrdil, že při uzavření smlouvy byl pro něho směrodatným zápis obchodního rejstříku, dle něhož byl tehda majitelem firmy žalovaný, a že tedy jednal v důvěře v rejstřík obchodní, tedy v domnění, že práce bude jednati pro žalovaného. — Pakliže udání zmocněného ve příčině osoby zmocnitelovy nebyla žalobci dosti jasná a určitá, bylo jeho věcí, aby si vyžádal podrobná vysvětlení, čí záležitost F. opatřuje resp. od koho k jednání tomu byl zmocněn. Okolnost, že žalobce chtěje předložit účet za vykonanou práci, obdržel od F. adresu na žalovaného, jest nerozhodná; neboť tím na původní smlouvě nemohlo býti ničeho změněno.

Posoudil tudíž první soud věc po stránce právní i skutkové zcela správně, když žalobu zamítl a odkazuje se v ostatním na správné, stavu věci a zákonu odpovídající odůvodnění naříkaného rozsudku.

Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, pak skutkové okolnosti soudem prvním zjištěné úplně postačují ke spolehlivému rozhodnutí věci a nelze uznati za oprávněnou výtku neúplnosti řízení. Proto soud odvolací neshledal také nutným ani účelným, aby řízení dle § 488 c. ř. s. doplňoval neb prováděl důkazy v řízení před soudem procesním marně nabízené.

Ku tvrzení odvolatelovu, že nevěděl o zániku firmy pro-

tokolovaného žalovaného a k nabízenému důkazu výsledkem svědka H. nebylo lze přihlídati již se zřetelem na zákaz novot v § 482 c. ř. s. vyslovený. —

Nejvyšší soud k dovolání žalobce zrušil oba předcházející rozsudky I. i II. instance a vrátil věc soudu I. instance, aby ji znovu projednal a rozhodl a při tom vzal zřetel na útraty opravného řízení, a to z těchto důvodů:

Žalobce uplatňuje proti rozsudku odvolacího soudu dovolací důvody § 503 č. 2, 3 a 4 c. ř. s. Dovolání je odůvoděno. Mezi stranami je nesporno, že firma žalovanho byla zapsána v obchodním rejstříku a že v době uzavření smlouvy se žalobcem o dovoz cihel a uhlí byl zapsán jako majitel firmy žalovaný. Nižší soudy zjistily, že skutečným majitelem obchodního závodu, totiž cihelny, byl v té době syn žalovaného. Nesporno jest, že žalobce uzavřel smlouvu a provedl dovoz pro tento obchodní závod. Byl to tedy na straně majitele toho závodu obchod (čl. 273 obch. z.), jež jest nutno posuzovati podle obchodního zákonníka (čl. 277 obch. zák.). Bylo tedy vzíti v úvahu i předpis čl. 25 odst. 2. obch. zák.

Tento předpis ustanovuje, že v případě, nebyla-li změna nebo zánik firmy zapsán do obchodního rejstříku a nebylo-li to veřejně vyhlášeno, může ten, u něhož se tato okolnost naskytla, namítati ji proti třetí osobě jenom tehdy, když dokáže, že jí byla známa.

Z toho plyne, že převede-li kupec svůj obchodní závod na jinou osobu, a nedá-li změnu vyznačiti v obchodním rejstříku, ručí třetí osobě za závazky svého nástupce, nedokáže-li, že tato o převodu věděla. Ve sporném případě by tedy žalovaný musil dokázati, aby se sprostil toho závazku, že žalobce v době smlouvy o dovoz věděl, že majitelem obchodního závodu žalovaný není.

Odvolací soud použil nesprávně tohoto zákonného ustanovení, postaviv se na stanovisko, že žalobce neprokázal, ba ani netvrdil, že při uzavření smlouvy pro něho byl směrodatným zápis do obchodního rejstříku, dle něhož byl tehdy majitelem firmy žalovaný. Následkem tohoto mylného mínění nezjišťoval, zdali žalobce tehdy věděl, že tomu tak není. Tou vadou je stížen i rozsudek prvního soudu. Bude tedy nutno doplniti řízení v tom směru, aby žalovaný uvedl okolnosti a nabídl důkazy o tom, že žalobce v době uzavření smlouvy věděl, že žalovaný nebyl majitelem obchodu (§§ 180 a 182 c. ř. s.).

Ta okolnost, že svědek F. po provedení dovozu uvědomil žalobce, že pošle účty synovi žalovaného, je nerozhodna.

Žalobce tedy právem vytýká vadu řízení v druhé stolici. Následkem toho zůstala věc nevysvětlená.

Proto byl rozsudek odvolacího i prvního soudu zrušen dle § 510 c. ř. s. a věc odkázána k novému projednání a rozhodnutí soudu první stolice.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 20. června 1923 čj. Rv.-I. 175-23.

Dr. Jar. Machek.

H O V O R N A.

Jsou správní úřady kompetentní rozhodovati o námitkách dotýkajících se poměru Všeobecného pensijního ústavu k vídeňským náhradním ústavům?

Před převratem byly nositeli veřejnoprávního pensijního pojištění Všeobecný pensijní ústav ve Vídni a vedle toho řada t. zv. náhradních ústavů. Státním převratem octl se Všeobecný pensijní ústav a některé z ústavů náhradních mimo hranice Československé republiky. Zákonem č. 92/1918 byl zřízen Všeobecný pensijní ústav v Praze, do kterého pojatý Zemské úřadovny, dříve náležející k vídeňskému ústavu. Dále stanoveno, že trvají dále dosavadní náhradní ústavy a dosavadní náhradní smlouvy, ale zakázáno a prohlášeno za neplatné přestupování a nové přistupování k náhradním ústavům a nové zřizování náhradních ústavů. Avšak někteří zaměstnavatelé platili dále povinné příspěvky pojistné vídeňským náhradním ústavům. V polovici února 1920 bylo sděleno oběžníkem těmto firmám, že od 1. března 1920 mají platiti příspěvky pražskému Všeob. pensijnímu ústavu, že do té doby zaplacené příspěvky budou zúčtovány vídeňským ústavem, a že záležitost bude upravena smlouvou, chystanou oběma státy. Smlouva však se neuskutečnila a r. 1923 vyzval Všeob. pensijní ústav ony firmy, aby zaplatily určitou částku za měsíce, ve kterých byly příspěvky vyúčtovány v rakouských korunách, a které při konečném vyúčtování vykazovaly poklesem rakouské valuty způsobené nedoplatky.

Nechtěl-li pak dotyčné firmy uznati takové vyúčtování, objeví se otázka zejména po stránce teoretické neobyčejně složitou. Zejména jest dosti obtížno stanovití právní povahu poměrů obou